بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/304
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ޢަބްދުއްރަޙްމާން
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: އާސްމާންވިލާ / ޅ. ނައިފަރު
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A032003
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: އާސްމާންވިލާ / ޅ. ނައިފަރު

- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: -
- ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- * ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: -
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

* ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚް: 10 ޝައްވާލް 1440 / 13 ޖޫން 2019
* ނިމުނު ތާރީޚް: 09 ރަޖަބު 1441 / 04 މާރިޗު 2020

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 137/G2C/2016
- ނިންމި ކޯޓު: ޅ.އަތޮޅު ނައިފަރު ޑިވިޝަނަލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުން
- ހުކުމުގެ ތާރީޚް: 17 މެއި 2016 * ނިމުނު ތާރީޚް: 26 މާރިޗު 2019
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޢުލޫމާތު:

އިސްފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު ޢުޘްމާން   ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް   ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ފާދިއްޕޮޅު ނައިފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 137/G2C/2016 ޤަޟިއްޔާ އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކޮށްދިނުމަށް އެދި ލ. ނައިފަރު / އާސްމާންވިލާ، އަބްދުﷲ މުޢާޛު އަބްދުއްރަޙްމާން ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުން ބަލާފައިވާ އިސްތިއުނާފެކެވެ. މި އިސްތިއުނާފުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

01- އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ފާދިއްޕޮޅު ނައިފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 137/G2C/2016 ޤަޟިއްޔާއަށް ބެލިއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާއަކީ 3 ޖުލައި 2015 ދުވަހު 1:15 އާރަކާންހާއިރު ލ. ނައިފަރު / އާސްމާންވިލާ، އަބްދުﷲ މުޢާޛު އަބްދުއްރަޙްމާން، [ނަން އުނިކުރެވިފައި] އަބްދުﷲ މުޢާޛު އަބްދުއްރަޙްމާން ދިރިއުޅޭ ލ. ނައިފަރު އާސްމާންވިލާ ގޭތެރެއަށް ވަދެ އެކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގައިފައިވާ ކަމުން ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ބަވާލާދި އުމާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަބްދުﷲ މުޢާޛުގެ މައްޗަށް ކުޑަކުއްޖަކާއި ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ ދައުލަތުން ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެއްކަމާއި،

އެ ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ނިންމަވައިދެއްވާ ހުކުމުގައި "ދަންނަވަން، ލ. ނައިފަރު އާސްމާންވިލާ، އަބްދުﷲ މުޢާޛު އަބްދުއްރަޙްމާން، 3 ޖުލައި 2015 ދުވަހު 1:15 އާރަކާންހާއިރު [ނަން އުނިކުރެވިފައި] މީނާ ދިރިއުޅޭ ލ. ނައިފަރު އާސްމާންވިލާ ގޭތެރެއަށްވަދެ އެކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީއަމަލު ހިންގައިފައިވާ ކަމުން ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ ހ އާ ބަވާލާދި އުމާއްދާގެ ނ ގެ ދަށުން އަބްދުﷲ މުޢާޛުގެ މައްޗަށް ކުޑަކުއްޖަކާއި ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ 17 މޭ 2016 ގައި ދައުލަތުން ހުށަހެޅުމުން

ބަލައިދުވުން މިމައްސަލަ ޝަރީޢަތުން ބެލިބެލުމުން މިދައުވާ އަށް ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލު ކުރުމުން މިދައުވާ ޝަރީޢަތަށް ޤާބިލުކޮށްދިނުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކާއި ޗެކްކޮށްފައިވާ ޝަރީޢަތުން ނަޒަރުކުރި ބެލުމުން އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާ އެރޭގެ ދަންވަރު މުޙައްމަދު ދިރިއުޅޭ ގެއިން ނުކުތުމުގެ ކުރިން މުޙައްމަދު ގެއިން ބޭރަށް ނުކުމެ ވަގުތަކީ ބަޔަކު ޗެކްކޮށްފައިވާ މަސްޖިދު، އަދި ކުޑައިރުކާއްޕައިފުރުން އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާ އޭގެއިން ނުކުމެމަސްޖިދަށް މިމައްސަލައިގައި ހެކިބަސްދީފައިވާ މީހުންނަށް ފެނިފައިވާތީ، އަދި ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންގެ ޝަކުވާއަށް ފަހު، އަދި ކުއްޖާ ލިބިފައިވާ ޙާލަތާއި ރިޕޯޓަށް ބަލައިލުމުގައި ފަހު އުޅޭކަމަށް ބެހޭ ކަންތައް ލަތީފް ބަޔާނާއި ހޮސްޕިޓަލް ރިޕޯޓްތަކަށް ބަލާއިރު، އަދި މުދަލާ ކުރުކުރި ޖިންސީ ގޯނާގެ ތަފްޞީލު ހިފެހެއްޓުމާ އަމަލު ނުވަތަ އަވަހަށް ރިޕޯޓުކުރުމަށް ބުނެފައިވާ ކަމުގެ އެއްވެސް ރިޕޯޓެއް ކުއްޖާ ރިޕޯޓްކުރިފައިވާ ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު ޑޮކްޓަރުން ޖެހިފައިވާ ޢަމަލީ ކުށް ކަމުގައި ފާހަގަކުރާ ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާ ޙާލަތެއް ނުވާތީ، އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ ޚާއްޞަ ފިޔަވަޅުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC/14 ޤަޟިއްޔާއާއި 2012/HC/129 ޤަޟިއްޔާއަށް ބެލުމުން 12/2009 ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުކުމުގެ މިންވަރު ފައިސާ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 5 ބާވަތުގެ ހުކުމް ކުރުމުން ލިބެންޖެހޭ ކަނޑައަޅާފައިވާތީ، ޤާނޫނު އަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ ހ ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ކުރެވޭ ބަޔާނެއްގެ ޝަރީޢަތް މިދައުވާ ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ކަނޑައަޅާ، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ކުށުގެ ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ކުށްވެރިކޮށް ކަނޑައަޅާ، މިކުރުގެ އުޞޫލާއިގެ ގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ ޚާއްޞަ ފިޔަވަޅުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 03 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ބެހޭގޮތުން އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ޖ.ނަޔަކުރު އާސްމާނުވިލާ، ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާން، 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހަށް ޖަލަށް ލުމަށް ނިޔާ ކަނޑައަޅާ ޙުކުމް ކޮށްފިމެވެ." މިފަދައިން ޙުކުމް ކޮށްފައިވަނީ ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

02- އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ގޮތުގެ މަތިން ފާރިއްޒު ނައިފަށް ޑްރަގް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 137/G2C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކުރާއި ގުޅިގެން ގ. ނައިފަށް / އާސްމާންވިލާ، އަބްދުﷲ މުޢާޒު އަބްދުއްރަޙްމާން ގެ ފަރާތުން އުމަރުސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރައްވަން، އަންނަނިވި ނުކުތާތަކަށް ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކަވައިފައެވެ.

* **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ:** ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚިލާފުގައި ގ. ނައިފަށް އާސްމާންވިލާ އަބްދުﷲ މުޢާޒު އަބްދުއްރަޙްމާނުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިންގާ ޚާއްޞަ ފިޔަވަޅުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 3 (ހ) އާއި ބަލާއިރު އުމުރުފުރާ (ނ) ގެ ދަށުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއްކަމުގައިވާ ޖިންސީ އަނިޔާއެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ މިންވަރުގައި، ބަލާލާތީ ޤާނޫނީ މާއްދާ ތަޠުބީޤުކުރަންވީކަމަށް ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

* **ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ:** ކުރިން ދިފާޢުވެރިން އެކަށީގެންވާ ވަސީލަތްތައް ފުރުޞަތު ދިނުމީ ނުދީ އެކަށީގެން ނުވާ ގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަދި 53 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/364 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލާއި ޚިލާފަށް ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ކުރިއަށް ގެންގޮސް ކުށް ސާބިތުކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

* **ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ:** ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިންގާ ޚާއްޞަ ފިޔަވަޅުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 5 ބާވަތުގެ ހެކި ހަމަޖެހިފައިނުވާއިރު، އަދި ކުށްޖެހުމާގުޅޭ ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިކަން ދައްކާއިރު ހުށަހަޅާފައިވާ ދެކޮޅު ލިޔުމެއް ތަޙްޤީޤުކޮށް އެކަށީގެންނުވާއިރު، ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

* **ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ:** ހެކިބަސް ދެއްވި އުސްތާޛުން "ވިޓްނަސް ޕްރެޕަރ" ޝަރީޢަތުން ދައްކަވާގެ ހެކިބަހާއި ސަފްހާތަކުން، އަދި ދައްކަވާފައިވާ ދައްކާ ސާބިތުކުރުމަށް ޓަކައި ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިންގެ

ހިޔަބަސް ނުގުމަން ބޭއްވި ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ތަރްޖަމާކުރިކަމަށް ބަޔާން އިއްވައި، ޝަރީޢަތްކުރިއަށް ގެންގޮސް ކުށް ސާބިތުކޮށްދެވިފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

* ފަސްވަނަ ނުކުތާއަކީ: ޤާނޫނުއަސާސީގެ 52 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ހޯދާފައިވާ ހެއްކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުށް ސާބިތުކޮށްދެވިފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

-03 ފާދިއްޕޮޅު ނައިފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 137/G2C/2016 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޅ. ނައިފަރު / އާސްމާންވިލާ، ޢަބްދުﷲ މޫސާ ޢަބްދުއްރަޙްމާން ގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ، އަސްނުކުތާތަކާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދީ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހެޅިފައިވާ ޖިނާއީ ޤާނޫނުތަކުގެ މައްޗަށް ޝަރުޢީ ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ވިސްނާ ބަލާއިރު، މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ޅ. ނައިފަރު އާސްމާންވިލާ ޢަބްދުﷲ މޫސާ ޢަބްދުއްރަޙްމާންގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާމީހުންނަށްދޭ ޚާއްޞަ އުޤޫބާތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 3 (ހ) އާއި ޚިލާފުވުމުގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޮށްފައިވާ ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ މިދައުވާގައި، ބަލާލާރީ ޤާނޫނު މާއްދާ ތަފްޞީލުކޮށްދެން ހުށަހެޅި ނުކުތާއަށް ބަލާއިރު، 10 ޖުލައި 2016 ވަނަ ދުވަހު ފާދިއްޕޮޅު ނައިފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ފަރާތަކުން ދުބައްޔަކުން މި ދައުވާ ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމާއި އުޅުމަށް ދައުވާ ހުށަހަޅަމުން ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ ތިރީގައިވާ އިބާރާތުންނެވެ.

ދައުލަތުން ޅ.ނައިފަރު އާސްމާންވިލާ ޢަބްދުﷲ މޫސާ ޢަބްދުއްރަޙްމާންގެ މައްޗަށް ހުށަހަޅާ ދައުވާއަކީ ޢަބްދުﷲ މޫސާ ޢަބްދުއްރަޙްމާން، 03 ޖެނުއަރީ 2015 ދުވަހު 01:15 ހާއިރުކަންހާއިރު [ނަން އުނިކޮށްފައި] މީނާ ދިރިއުޅޭ ޅ.ނައިފަރު އާސްމާންވިލާ ކޮޓަރިއަށް ވައްދާ އުކުއްޖަހާލާފައި ޖިންސީ އަމަލު ހިންގާފައިވާތީ، ޤާނޫނު

ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ބަލާލާއިރު، އެމާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އަބްދުﷲ މުޢާޛް އަބްދުއްރަޙްމާންގެ މައްޗަށް ހުށަހަޅާ ކުޑަކުއްޖަކާއި ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާއެވެ. ވީމާ ޝަރީޢަތުން މިދައުވާ ބައްލަވައި ނިންމަވައި ދެއްވުން އެދެމެވެ.

މިދައުވާ ހުށަހެޅުމުން، ދައުވާ ރައްދުވާ އަބްދުﷲ މުޢާޛް އަބްދުއްރަޙްމާން ބޭނުންވަނީ، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އަޑުގަނޑު (އަބްދުﷲ މުޢާޛް އަބްދުއްރަޙްމާން، އާސްމާންވިލާ/ ގ.ނަރައިވީރު) ގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅި ކުޑަކުއްޖަކާއި ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ދައުވާއަށް އަޑުގަނޑު އިންކާރު ކުރަމެވެ. އެއަށްފަހު އަބްދުﷲ މުޢާޛް އެދިގެން ވަކީލަކު ހަމަޖެއްސުމަށް ފުރުޞަތު ދެއްވުނެވެ. ދިފާޢު ވަކީލު، ހުޒާބާ ބާނުން ހުށަހެޅިއިރު، ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ޝަރުޢީ ދަލީލުތަކުގެ ތެރެއިން، އަބްދުﷲ މުޢާޛްގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ބަލާލާއިރު އެމާއްދާގެ (ށ) ގެދަށުން ކުޑަކުއްޖަކާއި އެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ސާބިތުވާކަމަށް ބަލައި ކުށްވެރިކޮށްފައެވެ. ސަބަބަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) 82 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ޖިނާއީ ކުށެއް ދައުވާކުރެވިގެން ކުރުގެ ތަޙުޤީޤުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވާ މީހަކު ކުރާ ކުށުގެ ބަޔާން ކުރަނީ ހުކުމެއްގައި މާއްދާއާ ބަލާލާ ދިނުން ކަމަށް ބަޔާން ކުރެވިފައިވާތީއެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކުރަނީ ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތުގައި އަތްލުން އަތްލައިފިނަމަ، އެކުރަނީ ކުށެއް ކަމާއި އަދި އެކުށުގެ އުންސުރުތަށް އެމާއްދާގެ (ށ) ގެ 1 އަދި 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާން ކުރެވިފައި ކަމަށެވެ. ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުން، އެއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ އަދަބާއި ސުލޫކީ ކަމަށާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 ގައި އަދަބާއި ސުލޫކީ ތަކާއި ނަސީޙަތް ދޭގޮތަށް ޤާނޫނުގެ ބައެއް ތަރުތީބު ކޮށް ކަމަށް ކުޑަކުއްޖަކާއި ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ގެ އަދަބާއި ސުލޫކީ ކަމަށެވެ. ނަމަވެސް މިނުކުތާއަކީ ހައިކޯޓުގައި އަބްދުﷲ މުޢާޛްގެ ފަރާތުން އުފައްދާ ފާހަގަކުރެއް[1] އިސްތިއުނާފު ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ނުކުތާއެއް ނޫންނެވެ. ދަރަޖަ ކުޑައިގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅުމުން ދިފާޢު ވަކީލު ބަލާފައި ދެވުން

1 ޤާނޫނު ނަންބަރު: 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) 38 ވަނަ މާއްދާއާއި 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ).

ދިޔައީ ދަޢުވާ ކުރެވުނު މާއްދާ ކަމުގައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 ގެ (3) ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އަށް ކަމާއި، އެޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އަށް ނޫންކަމާއި، އެހެންކަމުން، ޢަބްދުﷲ މުޙާޖު އަބްދުއްރަޙްމާނުގެ ވައްކަން ދަޢުވާ ކުރެވުނު މާއްދާއާ ގުޅޭ ހެކިތަކުން ސާބިތުކަމާއި، ވީމާ، ޢަބްދުﷲ މުޙާޖު އަބްދުއްރަޙްމާނުގެ ފަރާތުން ބަޔާން ކުރި ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ ފޯރާގެ ކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އަށް ކަމަށް ބުނާ ބުނުމަކީ ޖިނާއީގެ ކުށެއްކަން އެނގޭ ކަމާއި، ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ހުންނަ[2] މިބާވަތުގެ ޖިނާއީގެ ކުށަކީ، މައްސަލަ ނިމިގެން ދިޔަ ގޮތަށް އަސަރު ކުރާނެ ކަމެއް ނޫންކަމާއި، އެހެނީ ކުށުގެ ދަރަޖަ (charge) ބަދަލު ނުވާކަމާއި، އެހެންކަމުން، އެކަމަކީ އިސްތިއުނާފު ކޯޓުން ދަށުކޯޓުގެ ޙުކުމް ބާތިލު ކުރަންޖެހޭ ސަބަބެއް ނޫންކަމެވެ.

(ށ) **ދެވަނަ ކަމަކީ،** ކުށުން ދިފާޢުވުމަށް އެކަށީގެންވާ ވަސީލަތާއި ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ ޤާނޫނީ އިޖުރާއަތަކަށް ނުބަލާ ގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާއި 53 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/364 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލާއި މެދުން ޚިލާފަށް ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމުގެ ތެރެއިން ގޮތުން ކުރި ސާބިތުކޮށްދެއްވައިފައިވާކަމަށް ބުނު ހުށަހެޅި ނުކުތާއަށް ބަލާއިރު، ޤާނޫނު އަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާއި (ގ) ބައިން ކަށަވަރުކޮށްދެނީ؛

51. ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ކޮންމެ މީހަކަށް:
(ބ) ކުށުން ބަރީއަވުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ އެކަށީގެންވާ ވަގުތާއި، އެކަށީގެންވާ ވަސީލަތްތައް ލިބެންވާނެއެވެ. އަދި އޭނާގެ ޢިލްތިމާސްކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ މަޝްވަރާކުރުމަށް ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.

[2] ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ ގޮތް ހުށަހަޅާފައިވާ ޤަވާއިދު (6) ގެ 49 ވަނަ މާއްދާ: "ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ހުންނަ އިސްތިއުނާފުކުރުން" އާއްމުގައި ހޭނުން؛ "އުވާލާ ފަރާތްތަކުގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ކުށުގެ ދަރަޖަ ކަމާއި، ފުރާވައި ހުކުމުން ނިމުނު. ކުށެއް އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ކޮންމެހެން ޖިނާއީ ޤަވާއިދު، އެކަމަށް އެނގޭނޭ ކަނޑައެޅުމާއި، އެހެންގޮތަކަށް ކޯޓުގެ ސާބިތު ކުރަން ނުވާނެއެވެ." މިފަދައިންނެވެ. އެހެންކަމުން، ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ކުށް ހުށަހެޅުން ކަމާއި އެކަން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ގޮތް ހައިކޯޓުގެ ކޯޓު ނިޒާމުގެ ބޭނުމުގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާކަމެވެ.

(ށ) އެމީހެއްގެ ހާޒިރުގައި ޝަރީޢަތް ކުރުމުގައި، އެ މީހަކު އިޚްތިޔާރު ކުރާ ޤާނޫނީ
ވަކީލެއްގެ އެހީގައި ކުރުން ދިފާޢުގެ މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ.

މިފަދައިންކަމާއި، މިމާއްދާގައި ބަޔާން ކުރާ، ކުރުން ބަދަލު ކުރުމަށް ކުރުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ވަގުތާއި ބައެއް ކަމާއި، އެކަށީގެންވާ ވަގުތު (adequate time) ވަޒަންކުރާނެ މިންގަނޑެއްގެ ގޮތުގައި، ވަކި ޒަމާނަކުން ކަނޑައަޅާ ވަގުތު ވަކި ވަކިން ބެލުމުގެ ބަދަލުގައި، އެބަޔާނުގެ ކުރީ ދިރާސާ ބަލައިގެން ދެފުށް ވަގުތަށް ބަލައި ކުރެވުނު ދަޢުވާ އުފުލިއްޔާ މިހާރަށް އެކަށީގެންވާ ވަގުތު ދެވުނު ތޯ ނުވަތަ އެކަމުން އާސާ މަބްދަޢު ކުރުވުނުތޯ ބަލައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. އަދި މިއާއެކު، އެކަށީގެންވާ ވަގުތު ކަނޑައެޅުން ބިނާވެގެންވާނީ، އުމުރުސަރަހައްދުގެ ފުރާބާގެ މައްޗަށް ދޫކޮށްފައިވާކަމާއި، މިއާޚިދާރު ކާނުވެ މައްސަލައިއްވެސް ވަކިވަކިން، އުމުރުސަރަހައްދުގެ ވަރަދިގެންވާ ކަންތައްތަކަކީ ޗާޓު ބޮޑުވީގޮތްކަމާއި، މިޒުމަތް، އެދަރިވާއަކީ އެތަކަށް ބައިވެރިކަން ބޮޑުވާ، އަދި ގިނަ ދިދުން ހިއްސާވާ ދަޢުވާއާ ނުކުތާ، ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތް އޮތް ހިސާބަކީ، ކޮބާތޯ، އަދި ދަޢުވާ އުފުލިއްޔާ މިހާރަށް ޝަރީޢަތް ހިނގުމުން އަތުވެދާނެ ކަންތައްތަކަކު ކޮބާތޯ މިކަންކަން ބެލިދާނެ ކަމުގައި، ދަޢުވާ ކުރާ ގޮތް ފެނިއްޖެނަމަ އަދި ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ ހުރަހެއްދިނަމަ، ވަގުތު އިތުރު ކުރެވިދާނެކަމާއި، މިގޮތުން އެކަށީގެންވާ ވަގުތު ދެވުނީ ދަޢުވާގެ ދިރާސާ އުނދަގޫވާނެ ޝަރީޢަތަށް ކޮންމެފަހަރު ވަކިމުރާރު ތަފްޞީލުތަކެއް ބަދަލުކުރަނީ، ހަމައެހެންމެ، އެކަށީގެންވާ ވަސީލަތް (adequate facilities) ދަޢުވާ އުފުލިއްޔާ މިހާރަށް ލިބެންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ބެލިދާނެކަމާއި، މިގޮތުން، ދަޢުވާ އުފުލިއްޔާ މިހާރާއި ދިފާޢާއި ވަކީލާއި ބައްދަލު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިފައިވާތޯ، މައްސަލައާގުޅޭ ހެކިންނާއި ލިޔެކިޔުންތައް ނުވަތަ އެހެނިހެން ހެކިތަކަށް ބެލުމުގެ ޖާގަ ދެވިގެންތޯ، ޤާނޫނީ ވާހަކަދެކުމުގެ މަގުން ތަންނާކޮށް ލިބިދީފައިވާތޯ ހުށަހަޅާ ނުވަތަ ދިފާޢު ތައްޔާރުކުރުމަށް ސަމާލުކަމާ ދުވަސް ހުރި ކަމެއް ހާމަކުރުން ހިމެނިގެން ނިންމާނެކަމާއި، މިކަން ކަމުގެ އަލިގައި ހުރަސްއެޅިފައިވާ ދަޢުވާއަށް ބަލައިލާއިރު، މިދަޢުވާގެ ފުރަތަމަ އަޑުއެހުން ބާއްވާފައިވަނީ 10 ޖުލައި 2016 ގައި ކަމާއި، އެދުވަހު، ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ބައްދަލު ކުރުމަށް 30 ދުވަހުގެ ފުރުޞަތެއް ދެވިފައިވާ ކަމާއި، އެއަށްފަހު، 25 ސެޕްޓެމްބަރު 2016 ގައި

ބާއްވުނު އަޑުއެހުމުގައިވެސް ވަކީލަކު ޢައްޔަން ނުކުރާތީ ކަމަށް ބުނުމުން، އިތުރު 03 ދުވަހުގެ ފުރުޞަތު ދިފާޢުގައިވާ ކަމާއި މިގޮތުން ވަކީލު އައްޔަން ކުރުމަށް 78 ދުވަސް ދިފާޢުގައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާން ކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމުގެ ޙައްޤުގެ، ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގައިވެސް އަދި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައިވެސް ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީއަށް ބޭނުންވެއްޖެ ކޮންމެ ހިނދެއްގައި ދިނުމަށްވާ ގޮތަށް އޮތް ޙައްޤެއްކަން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 53 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން އެނގެން އޮތުމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު:12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 84 ވަނަ މާއްދާގައި ވާގޮތަށް ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ކޯޓުން ލިޔުންތައް ފޮނުވުމުން، ކޯޓުން އިތުރު އެންގެވުމަކާއި ނުވަތަ ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ދިނުމަކާއި ނުލައި ޤާނޫނީ ވަކާލާތުގެ އެހީތެރިކަން އެމީހަކަށް ހޯދުނުކަމާއި، މިދަޢުވާއާ ގުޅިގެން ޢަބްދުﷲ މުޢާޛު ޢަބްދުއްރަޙްމާން ދިފާޢު ވަކާލާތު ހަވާލު ކޮށްފައިވަނީ 12 ޑިސެމްބަރު 2016 ގައިކަން އެނގެން އޮތުމުން، ޤާނޫނީ ވަކާލާތު ޢައްޔަން ކުރުމަށް ދަށު ކޯޓުން އެކަށީގެންވާ ފުރުޞަތު ޢަބްދުﷲ މުޢާޛު ޢަބްދުއްރަޙްމާނަށް ދިފާޢުގައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އެހެންކަމުން، 28 އޮގަސްޓް 2018 ގައި ހުކުމްގެ ޖަލްސާ ނެރުމަށް ތާވަލު ކުރެވިފައިވީ، 21 އޮގަސްޓް 2018 ގައި، ޢަބްދުﷲ މުޢާޛު ޢަބްދުއްރަޙްމާނުގެ ދިފާޢީ ވަކީލަށް ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރު ފޮނުވިގެންކަމާއި، ނަމަވެސް 28 އޮގަސްޓް 2018 ގައި ޝަރީޢަތް ބޭއްވުމުގެ ކުރިން ޢަބްދުﷲ މުޢާޛު ޢަބްދުއްރަޙްމާނުގެ ވަކީލު ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރު ނުވެވޭނެ ކަން "ކޯޓަށް މިއަދު ހާޒިރު ކުރުމުގައި އަމަލު ކުރާނެ ގޮތެއް ހޯދައިދެއްވުން" އާ އެއްގޮތަށް ކޯޓަށް އަންގާފައިވާކަމާއި، މިދަޢުވާއާ ގުޅިގެން ޖުމްލަ 26 އަޑުއެހުމެއް ބާއްވުނު އިރު، ދިފާޢީ ވަކީލުންގެ ފަރާތުން އެދިގެން 14 އަޑު އެހުމެއް ކެންސަލް ކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން އޮތުމުން، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަށަވަރު ކޮށްދީފައިވާ ޙައްޤަށް ދިފާޢުކުރުމުގައި، ކޯޓުތަކުގެ އިތުރުން، ޖިނާއީ ދަޢުވާ ކަމަށްވާ ކުރަންޖެހޭ އެހެން ހުރިހާ ފަރާތްތަކުން، ހާމަބޭނުން ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ނިޒާމުގައި ބަރާބަރުކަމާއި ދިފާޢީ ވަކީލުން، ޢިނާޔަތްތައް ލިބިގެން ޤާނޫނު ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބިނާވެގެން ނަގާފައިވާ އަދުލުއިންސާފުގެ ނިޒާމު މަޤާޞިދު އުސޫލުތަކުން ހިނގަމުން ނުދާނެކަމާ ދެބަސްވުން ނުވާ ބަޔަކުކަމާއި، އެހެންކަމުން، ވަކީލުންގެ ކަންކަން ޤާނޫނުގައި ވާގޮތުގެމަތިން ބަލައި ތަޙްޤީޤު ކުރުމުގެ

ޖިނާއީ ޤާނޫނުން އެކަން މަނާކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް ކުރުމަކީ ނުހަނު ބޮޑުކުށެއްކަމުގައި، މިކަން ފާހަގަ ކުރުމާއެކު، ޤާނޫނު އަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާން ކުރާ ޙައްޤުތަކުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތް މަޙްރޫމު ކުރުވިފައިވާ ކަމަށް ބުރަވެވޭން ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރަންޖެހެއެވެ.

(ނ) **ތިންވަނަ ކަމަކީ،** ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާމީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 5 ބާވަތުގެ ޙާލަ ހަމަވެފައިނުވާނަމަވެސް، އަދި ކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިކަން ދަލީލުތަކުން ސާބިތުވެފައިވާ ފޮޓޯ ވީޑިއޯ ރިކޯޑިންގްސް އަނގަބަހުންދީފައިވާ ހެކި، ކުރީ ސާބިތުވާކަމުން ނިންމާފައިވާކަމުން ބުނު ކުރަނީ ނުކުތާއަށް ބަލާއިރު، މިމައްސަލައާއި ގުޅޭގޮތުން، ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އެންމެހައި ހެކިތަކަށް ބަލާއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާމީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އަކީ ހާއްސަ ޤާނޫނެއްކަމުގައި، އެޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އުޞޫލުން 05 ބާވަތްތަކުގެ ޙާލަ ނެތުމަކީ، އާންމު އުޞޫލުން ކުށް ސާބިތު ނުކުރެވޭނެ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނޫންކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2012/HC-A/129، 2012/HC-A/14، 2013/HC-A/383، 2012/HC-A/75، 2013/HC-A/137 މިޤަޟިއްޔާތަކުގައި ސާފުކޮށް ބަޔާން ކޮށްފައިވާއިރު، ހުކުމުގައިވާ ދަޢުވާއާއި ގުޅޭގޮތުން، ކުއްޖާ ޝަކުވާދީފައިވާ ބަޔާނުގައި، ޝާހިދު ހިނގި ވާޤިޢާގައި އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާން ދިރިއުޅޭ ޓިކަޓު ދިރިއުޅޭ ސަރަހައްދު ކަމަށް ބުނާ، ބާރީޝާ ހިސާ ދިރިއުޅުނުއިރު، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާން އޭނާ ދިރިއުޅޭ ގެއިން މަޖުމޫޢަކަށް ނިކުމެ ގޮދަނު ކޮޅަށް ބޭރު މަންޒަރު ފެނުނު ހަވީރުގެ ހަވީރު ފިޔަވައި އޮތްކަމާއި، އަދި އުޅެނިކޮށް، ޖިންސީ އަނިޔާގެ ޝަކުވާކުރާކަން ކުއްޖާ އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާންގެ ގެއިން ނުކުމެ މަޖުމޫއަށް ބޭރުން ހިޔަރަށް ފިލައިފައިވާ ކުށުގެ ބަޔާންކުރުމުގައި، ކުއްޖާއާއި އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާން ކަންކުރިގޮތް ސާފުކޮށް ބަޔާން ކުރިއިރުގައިވާއިރު، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާން ދިރިއުޅޭ ކޮޓަރީގެ ތެރެއިން ފެނުނު ކުޑަ ތަޅުމު ތަކެތި މާތަށީ ކުރު، ކުއްޖާ ބަޔާން ކުރާ ގޮތަށް އިންސްޓިޓިއުޓުގެ ރިޕޯޓް ހުރިކަން ނަންބަރު: K(c)/DAR/2015/0013 (31 މާރިޗު 2015)

ޑީ.އެން.އޭ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓުގެ އުވިޔެންސް ނަންބަރު:QE1500712 އިން އެނގެން އޮތުމުން، ކުއްޖާ ޖިހާއިދީ ޖިހާއިދީން ސާބިތުވެގެންދާ ކަމާއި، މާއްދީ ގޮތުން ދީ އަނިޔާތަކާއި ޒިޔާދަން، ޖިންސީ އަނިޔާއަކީ އެކަން ހިނގި ކަމުގެ ސާފު ހެކި އެކަމުގެ ފަހަރެއް ދުވާލާ ކަމެއް ނުނުކަމަކަށްވާތީ، ކުއްޖާގެ އިންޓަރވިއު ބަޔާނުގެ އިތުރުން، ފޮރެންސިކް ތަޙްލީލު ތަކުގެ މައްޗަކަށް ބަރޯސާވާންޖެހެއެވެ. އެހެން އެކަމަކީ އާންމު ގޮތުގައި ސިއްރުން ހަމައެކަނި ޖަރީމާ ހިންގާ ފަރާތް(ތައް) އަދި ޖިންސީ އަނިޔާގެ ޝިކާރައަކަށް ވީ ފަރާތް ތިބޭ ހިންގާ ކަމެކެވެ. މިދަރުވާއާއި ގުޅޭގޮތުން ހުރަހެޅުވައިވާ ދިރުންތެރިކަން ބަލާއިރު، ފުރަތަމަ ކުއްޖާގެ ގައިގައި އަތްލުމަކާއި ނުލައި (non-contact abuse) ނަހަމަ ގޮތުގައި ބާއްވަމުން ގޮސްފައިވާކަން އެގެއެވެ. ޖިންސީ ގުޅުމަކަން ކުއްޖާ ތަރުބިއްޔަތު ފެއްނާކުރިގޮތް (grooming) ކުއްޖާ ޖިހާދިރީފައިވާ ބައާނުން އެނގެން އޮތް ގޮތުގައި، ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ޢަބްދުއްރަޙްމާނުގެ ކޮޅަރިން ފެނުނު ލޮޕްޓޮޕްއި ހޮޅ ޖީސްޕީ ބަލައި ތެއްދާރު ކޮށްފައިވާ ނަންބަރު:K(b)/CFR/2015/020 (07 އޮކްޓޫބަރު 2015) ކޮމްޕިއުޓަރ ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް އިން ފެންނާން ހުރި ކަންތައްތަކާއި ގުޅުވާލުމުން ސާފު މަންޒަރެއް ފެނިގެން ދެއެވެ. ކުއްޖާއާމެދު ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ޢަބްދުއްރަޙްމާނު ދަރުވާގައި ބައާނު ކުރާ ކުރު ކޮންފައިވަނީ، އެއްޗިސްއާއި ދުޖިންސުގެ މީހުން ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގާ މަންޒަރު ދައްކުވައިދީ އަދި އެޗްޓީވީގެ ވާހަކަ ދައްކައި ކުއްޖާގެ ހިޔާލުގައި އެކަމާއިމެދު ހުރި ބިރުއްޔަ ގޮތް މަދުކުރުން ދުރުކޮށް ކުއްޖާ އެކަމަށް ތައްޔާރުކުރުމުން، ފުރަތަމަ ތަޅުގެން ހުރި އަންނައުނުގެ މަތިން ކުއްޖާގެ ކުރިމަތިފަރާތުގައި އަތްލައިގެން އުއަންފަރު އަޅައިން ކުއްޖާގެ ޖިންސީ އަނގާ ފުއްދައި ދީގެން ކަމާއި، މިއަރުވެގައި ކުއްޖާއަށް ކުރިމަތިފަރާތުން ނުވަތަ ދަބުރުން މާއްދީ ގޮތުން ގައިލުގެއް ވެފައިވާކަން ކުއްޖާގެ ފުރާ ފިޔަވާ ރިޕޯޓުން ފެންނަ ދާއިމު ނުނުކަމާއި ދައްވާ ކުރިވެފައިވާ މާއްދާގެ ދަރުން، ޖިންސީ ނިސްބަތް ސީދާގެން ގަސްތުގައި އަތްލައިފިނަމަ އެކަނި ކުރިވެސް ކަމާއި، މިމާއްދާގެ ބާރުމަން ޖިންސީ ނިސްބަތް ސީދާ، ގަސްތުގަޔާ، ކުއްޖާގެ ހަށިގަނޑުގައި ކުރެވޭތަކަން އަތްލިއަސް (mere touch) އެކަން ކުރިވެސް ކަމާއި، އެއަށްވުރެ ބޮޑުވަރު ކުއްޖާއަށް ވިކަން މިމާއްދާގެ ދަށުން ސާބިތުކޮށްދީން ނުޖެހޭނެކަމުން، ދަށު ކޯޓުން ޢަބްދުﷲ

މުއާޒު އަބްދުއްރަޙްމާނުގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ބައިން ކުރާ މިންވަރަށް ކުށް ސާބިތުވުމާ ކަން ޔަގީން ނުވެއެވެ.

(ށ) ހަތަރުވަނަ ކަމަކީ، ހުކުމްގައި ތަޙުޤީޤު އުސޫލުން "ވިޒިޓަރސް ލޮގްބުކް" ޝަރީޢަތުން ދައްކަވާފައި ހުކުމްގެ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމްނާމާގައި ސާބިތުވަމުންދަނީ ކުރިމަތިކުރެވުނު ސާބިތުކުރުމުގެ ތަފާސްހިސާބު ހުކުމްގެ ހުކުމް ނުކުމުގައި ބައިވެރިވިއިރު ބައްޓަން ލާފައި ...

ހުކުމް ސާބިތުކުރަން ތަފާސް ބަލަން ޝަރީޢަތުގައި މަސައްކަތް ކުރުމަށް ކުރެވިފައިވާ ހުށަހެޅުންތައް ...

[partial; see note]

(ބ) ފަސްވަނަ ކަމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 52 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ހޯދިފައިވާ ހެކިތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުށް ސާބިތުކުރެވިފައިވާކަމަށް ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ބަލާނީ، މިނިސްޓްރީގައި ބައްލަވާ ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާއިން ހުށަހެޅި، ނަންބަރު:K(c)/DAR/2015/0013 (31 މާރިޗް 2015) ޗ.އެން.އޭ

ތަޙުޤީޤު ރިޕޯޓުގެ ބައްޔަކަށް ކަނަވަރު ނުވާތީ، އެދިފައިވާ މައްޗަށް ބަރަދަން ނުދެވޭނެ ކަމަށް ބެލުނުކަމާއި،

ސަފަރަކީ، އެރިޕޯޓުގެ ޗެއިން އޮފް ކަސްޓަޑީ އާއި އެރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައިވާ އަބްދުالله މުޢާޒް އަބްދުއްރަޙްމާނުގެ ޖީ.އެސް.އޭ ރިޕޯޓުގައިވެސް އޭނާގެ ނުރުހުމުގައި ކަމަށްވާތީ ކަމެވެ. ނަމަވެސް މިރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު މިރިޕޯޓުގައި ހިމެނިފައިވަނީ ހަމައެކަނި އަބްދުالله މުޢާޒް އަބްދުއްރަޙްމާނުގެ ޖީ.އެސް.އޭ އެކަނި ނޫންކަމާއި، މިރިޕޯޓުގައި ތަކެތީ 09 (ނުވައެއް) މާއްދާ ހުރި ހިމެނިފައިވާއިރު، އެވިޑެންސް ނަންބަރު:KE1500717 ފުރަތަމައި، ދެން ހުރި ހުރިހާ އެވިޑެންސަކީ އެއް މުދާ ސީލުކުރު އުފައްދާ އެވިޑެންސް ތަކެއް ނޫންކަމާއި، އޭގެ ތެރޭގައި ކާޑު އަމުދުއްގެ ދަރުން އަބްދުالله މުޢާޒް އަބްދުއްރަޙްމާން ދިރިއުޅޭ ކޮޓަރި ބަލާފާސްތަން ހޯދުނު ހުރިބައެއް ކަމަށާއި، އެވިޑެންސް ނަންބަރު:QE1500710، QE1500711، QE1500712، QE1500722، QE1500723، އަދި މިހާރުވާގޮތުގައި ޖިންސީ އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ އާއި އަދި އިތުރު ދެކުދިންގެ ފަރާތުން އެކުދިން ދީފައިވާ ބަޔާން، އެވިޑެންސް ނަންބަރު:KE1500713، KE1500715، QE1500716 ހިމެނިފައިވާއިރު، ޖުމްލަތަން މުޅި ރިޕޯޓަށް އިންސާފު ކުރާ ކުރުމަކީ ބަލައިގަނެވޭ ކަމެއް ނޫންކަމާއި، މުޅި ރިޕޯޓަށް އިންސާފު ކުރާނަމަ، މުޅި ރިޕޯޓުގައި ހިމެނިފައިވާ ހުރިހާ އެވިޑެންސްތަކުގެ ޗެއިންއޮފްކަސްޓަޑީއާ ގުޅޭ ސުވާލެއް ކުރިމަތި ކުރުވެވިފައިނުވާކަމާއި، އަބްދުالله މުޢާޒް އަބްދުއްރަޙްމާނުގެ ޖީ.އެސް.އޭ ރިޕޯޓު އެއްގޮތްވޭ ކަމަށް ދެން ހުރި ބަޔާނަކަށް ބަލާއިރުވެސް ދަޢުވާ ކުރާ ސާބިތު ކުރުމަށް ބަޔާން ފެންނަން އެބަހުރިކަމާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 52 ވަނަ މާއްދާ އާ ޚިލާފަށް ހޯދާފައިވާ ހެކިބަސް ކަމަށްބެލެން، ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެއްގެ ނަންބަރާއި ބަލަހައްޓަމުންދާކަން ދިރާސާ ގޮތުން އުޞޫލާއި ޖިންސާއިން ބަރީއަވާކަމާއި، މިދަޢުވާއާއި ގުޅިގެން، ދަށުކޯޓުގައި ދިފާޢުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2017/HC-A/189 ޤަޟިއްޔާއި ހުރަހަކީ ހިމާޔަތްދިނުމާ ދަޢުވާއާ ދެމެދު ވަކީލު ގޮތުން ހުރި ގުޅުމަކީ ކޯޓަށްފެނުމުން އަދި އެޤަޟިއްޔާގައި ކަސްޓަޑީއާގައިވާ މިދަޢުވާއާ ދޭތެ ޤާނޫނީ އުޞޫލާ ތަޢާރުޟުވާ ދިރާސާއިން ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ނުކުތާއަށް، ބަޔާންކުރިހެން ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާއަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2013 (ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިޖްތިމާޢުތަކާއި ކޮމިޓީތަކުގެ ޤާނޫނު)އާ ގުޅިގެން އަދި ވާތީ ގޮތުން މިދަޢުވާއާ ގުޅުއްވުން މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ދަށުކޯޓުން ނިކުމެވޭ އަމުރަކާއި ގުޅިގެން ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގެކަމާއި، އެޤަސްދުކުރުން،

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 52 ވަނަ މާއްދާ އާ ޚިލާފަށް ހޯދާފައިވާ ހެކިބަސް ކަމަށްބުނެ އިސްތިއުނާފުކުރި ހުކުމުގެ ނުކުތާއަކީ މިމައްސަލައިގެ ދަށުކޯޓުގެ ނިންމުމަށް އަސަރުކުރާނެ ނިންމުމެއް ނޫންކަމެވެ.

ވީމާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުން ފެނުނީ، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 137/G2C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތުން ކަމަށެވެ.

ހުކުމް:

ދެންފަހު، ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށްޓަކައި، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 137/G2C/2016 ޤަޟިއްޔާ އަދި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ނިންމާފައިވާ މައްސަލައެއްކަމަށްވާތީ، އެޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމަކީ ޞައްޙަ ހުކުމެއްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިމައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.